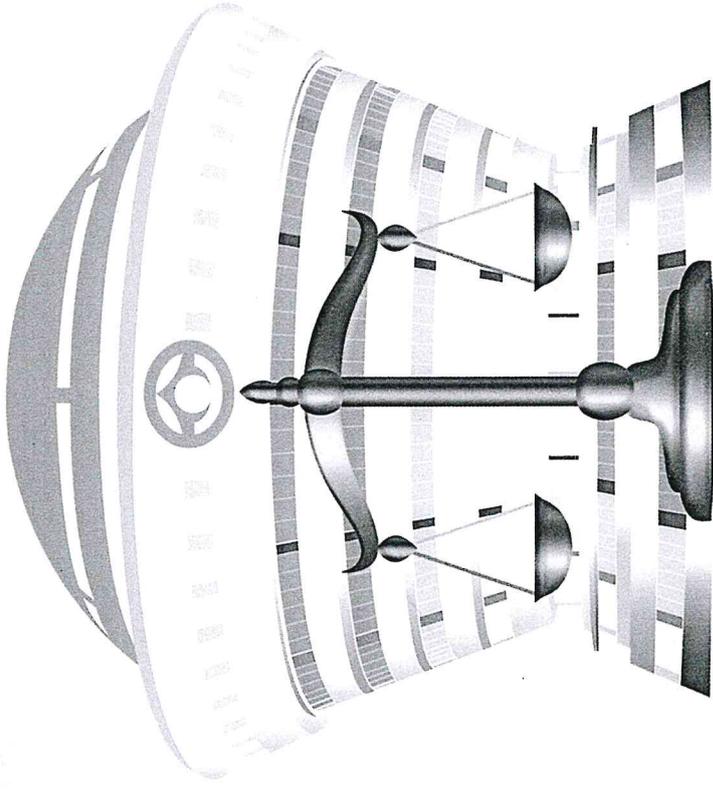

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๓ และ พ.ศ. ๒๕๖๒

(ฉบับสมบูรณ์)

ชสอ. สังกว สะอาด โปร่งใส

จัดทำโดย

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด
The Federation of Savings and Credit Cooperatives of Thailand Limited

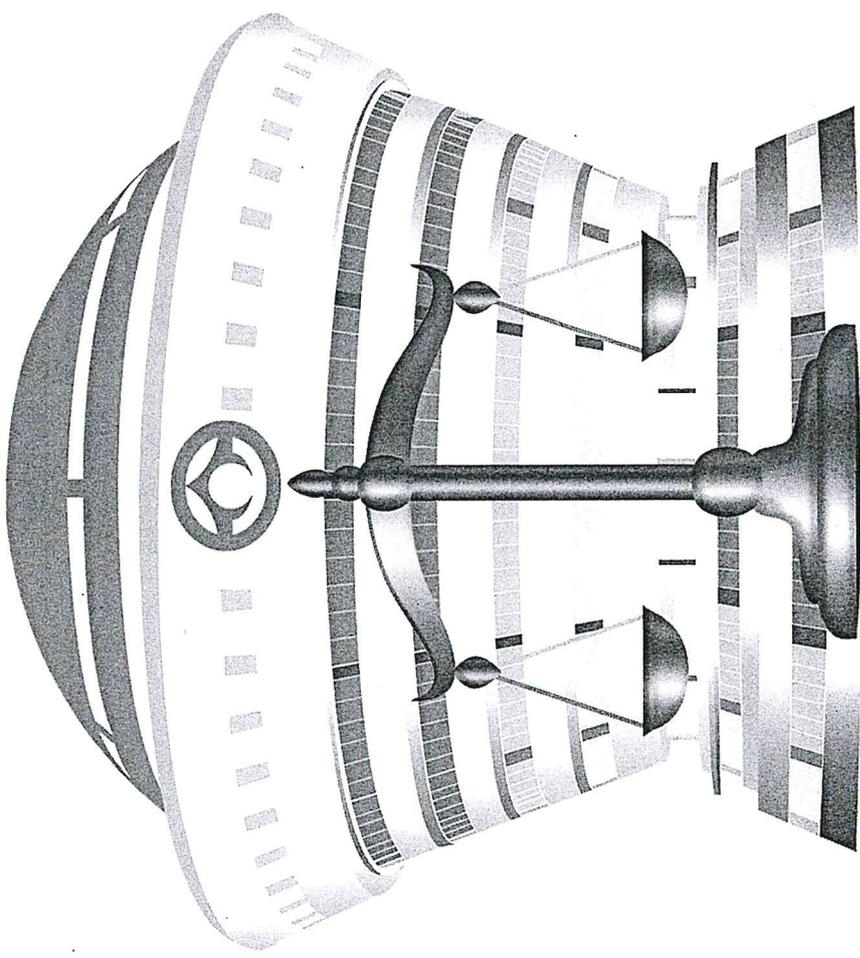
A-
อันดับเครดิต
แนวโน้ม : คงที่
Outlook : Stable

ใบแทรกแก้ไขคำผิด

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 และ พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ และ พ.ศ. ๒๕๖๒
ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับสมบูรณ์)

หน้าที่	บรรทัด	ข้อความเดิม	ข้อความที่แก้ไขเพิ่มเติม
2	6	"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้	"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้
5	16	การประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้นำมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	การประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้นำมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม
6	16		(๔)
7	1		(๕)
7	3		(๖)
15	17	การแสดงความยินยอมตามวรรคหนึ่งมีอากจะถอนคืนได้ เว้นแต่สหกรณ์ให้ความยินยอม การหักเงินตามวรรคหนึ่ง ต้องหักให้สหกรณ์เป็นลำดับแรก ถัดจากนี้ภาษีอากรและการหักเงินเข้ากองทุนที่สมาชิกต้องถูกหักตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม	การแสดงความยินยอมตามวรรคหนึ่งมีอากจะถอนคืนได้ เว้นแต่สหกรณ์ให้ความยินยอม การหักเงินตามวรรคหนึ่ง ต้องหักให้สหกรณ์เป็นลำดับแรก ถัดจากนี้ภาษีอากรและการหักเงินเข้ากองทุนที่สมาชิกต้องถูกหักตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม
27	เพิ่ม มาตรา 79		มาตรา ๗๙ ในสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์จดทะเบียนผู้ชำระบัญชีให้ผู้ชำระบัญชีประกาศโฆษณาทางหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยสองวันติดต่อกันหรือประกาศโฆษณาทางอื่นว่าสหกรณ์ได้เลิกและแจ้งเป็นหนังสือไปยังเจ้าพนักงานคนซึ่งมีชื่อปรากฏในสมุดบัญชี เอกสารของสหกรณ์ หรือปรากฏจากทางอื่น เพื่อให้ทราบว่าสหกรณ์นั้นเลิก และให้เจ้าพนักงานคนซึ่งมีชื่อผู้ชำระบัญชี
49	16	..ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๕๕ พ.ศ. ๒๕๕๕ ^{๖๖}	..ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๕๕ ^{๖๖}

• สีขาว สะอาด โปร่งใส •

จัดพิมพ์โดย

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด
The Federation of Savings and Credit Cooperatives of Thailand Limited

ณ วันที่ 9 กรกฎาคม 2562

อันดับหลัก
AAA-
แนวโน้ม : คงที่
Outlook: Stable

คำนำ

เนื่องจากพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้มีบังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้มีบทบัญญัติบางประการไม่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาและคุ้มครองระบบสหกรณ์ ในคราวประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๐/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ และครั้งที่ ๘๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติแล้วลงมติเห็นสมควรประกาศใช้พระราชบัญญัติ สหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยพระราชบัญญัตินี้ จะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด โดย รองศาสตราจารย์พิเศษ พลโท ดร.วีระ วงศ์สรรค์ ประธานกรรมการ ชุมนุม สหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ได้รับการแต่งตั้งจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. เพื่อให้ทำ หน้าที่ในการพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะตลอดจนให้ข้อสังเกตต่อคณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ โดยผลักัดันให้บรรจุเป็นข้อสังเกตของคณะกรรมการ วิสามัญ ข้อ ๑๐ วัตถุประสงค์หลักในการดำเนินงานของสหกรณ์ คือ การพัฒนาคุณภาพ ชีวิตสมาชิกสหกรณ์ให้กินดีอยู่ดีมีความสุข ซึ่งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการกำกับ ดูแลควรวัดจะให้ความสำคัญกับการประเมินลักษณะของสหกรณ์ประเภทต่างๆ ที่ต้องคำนึงถึง ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของสมาชิกเพียงใด มากกว่าที่จะคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งนั้นแต่ผลการดำเนินงานด้านทรัพย์สิน รายได้ และผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ในฐานะที่เป็นชุมนุมสหกรณ์ ระดับประเทศ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าจากากการที่มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงได้เรียบเรียงกฎหมายสหกรณ์ให้เป็น ฉบับสมบูรณ์ ตลอดจนได้ จัดทำตารางเปรียบเทียบ พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ - พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์สมาชิกมีความสะดวกแก่ การใช้งาน อันจะนำมาใช้ในการปฏิบัติได้อย่างถูกต้องต่อไป

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้
“สหกรณ์” หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์ผู้มีสัญชาติไทย โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จัดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกของสหกรณ์ หรือสมาชิกในกลุ่มเกษตรกรรม
“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติกิจการตาม
“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑ บททั่วไป

มาตรา ๖ ถ้าสหกรณ์เกี่ยวข้องกับกิจการใดที่กฎหมายกำหนดให้จัดทะเบียนสำหรับปกรไ้ได้มา การจำหน่าย การยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ หรือการยึดเหนี่ยวซึ่งกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สิน อื่นเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ การจัดทะเบียนเช่นว่านนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา ๗ ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากสหกรณ์และสหกรณ์เกษตรกรรมแห่งประเทศไทยใช้คำว่า “สหกรณ์” เป็นชื่อหรือส่วนหนึ่งของชื่อในทางธุรกิจ

มาตรา ๘ ทูหนักกลางของบรรดาสหกรณ์ไม่จำกัดตามมาตรา ๖๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๑๑ ให้กรมส่งเสริมสหกรณ์* จัดการฝากไว้ที่ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือ ฝากไว้ที่สถาบันการเงินอื่นใดโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ หรือลงตามระเบียบที่กรมส่งเสริมสหกรณ์* กำหนด

* มาตรา ๔ บทนิยาม “สหกรณ์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๖๒

ดอกผลที่เกิดขึ้นจากทุนกลางให้กรมส่งเสริมสหกรณ์* มีอำนาจจ่ายขาดให้แก่ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย เพื่อใช้จ่ายในกิจการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๐

หมวด ๒ การกำกับและส่งเสริมสหกรณ์

ส่วนที่ ๑
คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ
มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ประกอบด้วยรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ผู้อำนวยการส่งเสริมสหกรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ผู้จัดการใหญ่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร ประธานกรรมการธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ผู้แทนสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยซึ่งเป็นการร่วมการดำเนินงาน การประชุมสมัชชาสหกรณ์ระดับประเทศประเภทละหนึ่งคน ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรระดับประเทรหนึ่งคน เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติซึ่งเป็นกรรมการ โดยตำแหน่งคัดเลือกผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารสหกรณ์ การเงิน การตลาด การเกษตร กฎหมายหรือดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเสนอให้รัฐมนตรีแต่งตั้ง

* มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓
* มาตรา ๙ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๑๐ คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่องนโยบายและแนวทางการพัฒนาการสหกรณ์ให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
- (๒) กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการสหกรณ์ให้สอดคล้องกับระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- (๓) กำหนดแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายธุรกิจและกิจการของสหกรณ์ รวมทั้งการร่วมมือกับภาคเอกชนให้มีส่วนในการพัฒนาการสหกรณ์
- (๔) กำหนดแนวทางในการประสานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือภาคเอกชน เพื่อให้การส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสหกรณ์
- (๕) พิจารณาแก้ไขปัญหาและอุปสรรคตลอดจนข้อขัดข้องที่ทำให้นโยบายและแผนการพัฒนาการสหกรณ์ไม่อาจบรรลุเป้าหมาย
- (๖) พิจารณาเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย
- (๗) มีอำนาจและหน้าที่ตามบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑ ให้กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้ว ยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออก
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับความจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๓ การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ต้องมีกรรมการประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมครั้งใดถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในกรณีที่ประธานออกเสียงชี้ขาด ต้องให้มีบันทึกเหตุผลทั้งสองฝ่ายไว้ด้วย ให้มีการประชุมคณะกรรมการไม่น้อยกว่าปีละครั้ง

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการพัฒนาบุคลากรสหกรณ์ คณะอนุกรรมการการลงทุน และอาจแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการอื่นตามความจำเป็น โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน เพื่อพิจารณาหรือกระทำการใดๆ ตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมอบหมาย การประชุมของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่งให้นำมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการดำเนินการอื่นของคณะอนุกรรมการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติประกาศกำหนด

มาตรา ๑๓ วรรคห้า เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๑๙ ให้ผู้ตรวจการสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของสหกรณ์ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด เมื่อตรวจสอบแล้วให้เสนอรายงานการตรวจสอบต่อนายทะเบียนสหกรณ์

มาตรา ๒๐ ถ้าที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ลงมติอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบข้อสหกรณ์ ระเบียบหรือคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ ให้นายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งขังหรือเพิกถอนมตินั้นได้

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทำให้สหกรณ์เสียหาย ถ้าสหกรณ์ไม่ร้องทุกข์หรือฟ้องคดี ให้นายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ร้องทุกข์หรือฟ้องคดีแทนสหกรณ์ได้ โดยส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาว่าต่างให้สหกรณ์ และให้สหกรณ์เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการร้องทุกข์ ฟ้องคดีหรือ การว่าต่างแก่นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ หรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์กระทำการหรือตั้งวินัยกรรมการในการปฏิบัติหน้าที่ของตนอันอาจทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก หรือสหกรณ์มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี หรือกิจการหรือฐานะการเงินตามรายงานการสอบบัญชีหรือตามรายงานการตรวจสอบ ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ปฏิบัติการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องตามวิธีการและระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
- (๒) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ระงับการปฏิบัติที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่องหรืออาจทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก

^{๑๖} มาตรา ๒๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒
^{๑๗} มาตรา ๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

(๓) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว จนกว่าจะมีการแก้ไขข้อบกพร่องนั้นให้แล้วเสร็จ

(๔) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งกรรมการ กรรมการซึ่งเกี่ยวข้องกับงานพ้นจากตำแหน่งกรรมการ

มาตรา ๒๓ สหกรณ์ใดจดทะเบียนจัดตั้งขึ้นยังไม่เกินสามปี หรือมีผลการดำเนินงานขาดทุนติดต่อกันเกินสองปี เมื่อสหกรณ์ร้องขอ หรือนายทะเบียนสหกรณ์หรือคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติเห็นว่าจำเป็นต้องแก้ไข นายทะเบียนสหกรณ์จะสั่งให้ผู้ตรวจการสหกรณ์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายเข้าช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์นั้นทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

การช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ให้เป็นไปตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

มาตรา ๒๓/๑^{๑๘} ในกรณีที่นายทะเบียนสหกรณ์มีคำสั่งตามมาตรา ๒๒ (๓) ให้นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้ผู้ตรวจการสหกรณ์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายดำเนินการแทนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องให้แล้วเสร็จตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด และดำเนินการแทนสหกรณ์นั้น โดยให้ถือว่าผู้ได้รับมอบหมายดังกล่าวเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอกกว่าจะแก้ไขข้อบกพร่องนั้นให้แล้วเสร็จโดยให้ดำเนินการได้เท่าที่จำเป็น

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้คณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ให้นายทะเบียนสหกรณ์ตั้งคณะกรรมการชั่วคราว มีอำนาจหน้าที่และสิทธิเช่นเดียวกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และให้อยู่ในตำแหน่งไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ตั้ง

ก่อนที่จะพ้นจากตำแหน่งให้คณะกรรมการชั่วคราวจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งกรรมการขึ้นใหม่ทั้งคณะตามวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ

^{๑๘} มาตรา ๒๓/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้กรรมการบางคนพ้นจากตำแหน่ง ให้คณะกรรมการส่วนที่เหลือเรียกประชุมใหญ่เลือกตั้งผู้เป็นกรรมการแทนภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่กรรมการพ้นจากตำแหน่ง ถ้ามิได้เลือกตั้งหรือเลือกตั้งผู้เป็นกรรมการไม่ได้ตามกำหนดเวลาให้นายทะเบียนสหกรณ์แจ้งสมาชิกเป็นกรรมการแทน ในกรณีนี้ผู้ซึ่งได้รับเลือกตั้งหรือแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งกรรมการเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๖^{๑๔} (ยกเลิก)

ส่วนที่ ๔

กองทุนพัฒนาสหกรณ์

มาตรา ๒๗ ให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาสหกรณ์ขึ้นในกรมส่งเสริมสหกรณ์* เรียกว่า โดยย่อว่า "กพส." เพื่อเป็นทุนส่งเสริมกิจการของสหกรณ์ ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินตาม มาตรา ๒๘

มาตรา ๒๘ กพส. ประกอบด้วย

- (๑) เงินอุดหนุนที่ได้รับจากงบประมาณแผ่นดิน
- (๒) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้
- (๓) เงินและทรัพย์สินที่ตกเป็นของ กพส.
- (๔) เงินที่ได้จากการจำหน่ายทรัพย์สินที่ได้รับมาตาม (๒) และ (๓)
- (๕) ดอกผล รายได้ หรือประโยชน์อื่นใดของ กพส.

เงินและทรัพย์สินของ กพส. ตามวรรคหนึ่งให้นำส่งเข้าบัญชี กพส. โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายปีได้แผ่นดิน

มาตรา ๒๙ การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ และการจำหน่ายทรัพย์สินของ กพส. ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

^{๑๔} มาตรา ๒๖ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๓๐^{๑๕} ให้มีคณะกรรมการบริหาร กพส. ประกอบด้วย อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงบประมาณ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนของสหกรณ์ประเภทละหนึ่งคน และผู้แทนกลุ่มเกษตรกรหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ซึ่งอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์มอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

การเลือกผู้แทนของสหกรณ์และผู้แทนกลุ่มเกษตรกรเพื่อให้รัฐมนตรีแต่งตั้ง ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด ให้คณะกรรมการบริหาร กพส. มีอำนาจหน้าที่บริหาร กพส. ตลอดจนตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลงานของสหกรณ์ที่ได้รับการส่งเสริมกิจการจาก กพส. ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์

มาตรา ๓๑^{๑๖} ให้นำความในมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับแก่การ ดำรงตำแหน่งของกรรมการบริหาร กพส. ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนของสหกรณ์และผู้แทน กลุ่มเกษตรกรโดยอนุโลม

มาตรา ๓๒ ให้นำความในมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการบริหาร กพส. โดยอนุโลม

หมวด ๓

สหกรณ์

ส่วนที่ ๑

การจัดตั้งและการจดทะเบียนสหกรณ์

มาตรา ๓๓ สหกรณ์จะตั้งขึ้นได้โดยการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ และต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิกโดยวิธีช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักกิจการสหกรณ์ และต้อง

^{๑๕} มาตรา ๓๐ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓

^{๑๖} มาตรา ๓๑ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๔๗ การกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกันของสหกรณ์ จะต้องจำกัดอยู่
ภายในวงเงินที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบ

มาตรา ๔๘ ให้สหกรณ์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่
กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๙ การรับเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินจากทางราชการ หน่วยงานของ
ต่างประเทศหรือบุคคลอื่นใด ถ้าการให้เงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินนั้นกำหนดไว้เพื่อการใดให้
เพื่อการนั้น แต่ถ้ามิได้กำหนดไว้ ให้จัดสรรเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินนั้นเป็นทุนสำรองของ
สหกรณ์

มาตรา ๕๐ ให้สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ประกอบด้วย
ประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบสี่คนซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจาก
สมาชิก

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วัน
เลือกตั้งในวาระแรกเมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ออก
จากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมดโดยวิธีจับฉลาก
และให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

กรรมการดำเนินการสหกรณ์ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้
แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนตำแหน่งที่ว่าง
ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของ
ผู้ที่ตนแทน

มาตรา ๕๑ ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้
แทนสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการดำเนินการ
สหกรณ์จะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนหรือผู้จัดการทำการแทนก็ได้

มาตรา ๕๑/๑^{๒๗} ในการดำเนินการดำเนินการของสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการดำเนินการ
สหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์
ขอบเขตแห่งการดำเนินการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์ ข้อบังคับของสหกรณ์ และ
มติที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์
หรือสมาชิก

มาตรา ๕๑/๒^{๒๘} คณะกรรมการดำเนินการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการ
ต้องรับผิดชอบในความเสียหายต่อสหกรณ์ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ
 - (๒) ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์
 - (๓) ดำเนินกิจการนอกขอบวัตถุประสงค์หรือขอบเขตแห่งการดำเนินการที่จะ
พึงดำเนินการได้ของสหกรณ์
- เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ผู้มีส่วนร่วมในการกระทำของคณะกรรมาการ
ดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์
เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ผู้มีส่วนร่วมร่วมกับคณะกรรมการดำเนินการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ
หรือผู้จัดการ ในความเสียหายต่อสหกรณ์

มาตรา ๕๑/๓^{๒๙} คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการไม่
ต้องรับผิดชอบมาตรา ๕๑/๒ ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) พิสูจน์ได้ว่าตนมิได้ร่วมกระทำการอันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อ
สหกรณ์
- (๒) ได้ตัดคำในในที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์โดยปรากฏใน
รายงานการประชุม หรือได้ทำคำตัดคำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานที่ประชุมภายในสามวัน
นับแต่สิ้นสุดการประชุม

^{๒๗} มาตรา ๕๑/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๒๘} มาตรา ๕๑/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๒๙} มาตรา ๕๑/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๕๙ สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกคนหนึ่งที่มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมใหญ่ให้ถือเสียงข้างมาก เว้นแต่ในการนี้ดังต่อไปนี้ ให้ถือเสียง ไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกซึ่งมาประชุม

- (๑) การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ
- (๒) การคว่ำสหกรณ์
- (๓) การแยกสหกรณ์
- (๔) การเลิกสหกรณ์
- (๕) การอื่นใดที่ข้อบังคับกำหนดให้ใช้เสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวน สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกซึ่งมาประชุม

มาตรา ๖๐ การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ ให้จัดสรรเป็นทุนสำรอง ไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของกำไรสุทธิ และเป็นค่าบำรุงฐานะสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามอัตรา ที่กำหนดในกฎกระทรวงแต่ต้องไม่เกินร้อยละห้าของกำไรสุทธิ^{๕๔}

กำไรสุทธิประจำปีที่เหลือจากการจัดสรรเป็นทุนสำรองและค่าบำรุงสันนิบาต สหกรณ์แห่งประเทศไทย ที่ประชุมใหญ่อาจจัดสรรได้ภายในข้อบังคับ ดังต่อไปนี้

- (๑) จ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดใน กฎกระทรวงสำหรับสหกรณ์แต่ละประเภท
- (๒) จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับ สหกรณ์ในระหว่างปี
- (๓) จ่ายเป็นเงินโบนัสแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ไม่เกินร้อยละสิบของ กำไรสุทธิ
- (๔) จ่ายเป็นทุนสะสมไว้ เพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งของสหกรณ์ตามที่ กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๖๑ ทุนสำรองตามมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง จะถอนจากบัญชีทุนสำรองได้เพื่อ ชดเชยการขาดทุนหรือเพื่อจัดสรรเข้าบัญชีทุนสำรองให้แก่สหกรณ์ใหม่ที่ได้จัดทะเบียนแบ่งแยกจาก สหกรณ์เดิมตามมาตรา ๑๐๐

^{๕๔}มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๖๒ เงินของสหกรณ์นั้น สหกรณ์อาจฝากหรือลงทุนได้ ดังต่อไปนี้

- (๑) ฝากในชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น
- (๒) ฝากในธนาคารหรือฝากในสถาบันการเงินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความ ช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์
- (๓) ซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ
- (๔) ซื้อหุ้นของธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ สหกรณ์
- (๕) ซื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น
- (๖) ซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอื่นทำให้เกิดความสะดวกหรือส่งเสริม ความเจริญกิจการของสหกรณ์โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์
- (๗) ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ กำหนด

มาตรา ๖๓ ให้สหกรณ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการขายหรือแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการ เกษตร ที่สมาชิกผลิตขึ้น พิจารณาซื้อหรือรวบรวมผลิตผลจากสมาชิกก่อนผู้อื่น

มาตรา ๖๔ ให้สหกรณ์จัดทำทะเบียน ดังต่อไปนี้

- (๑) ทะเบียนสมาชิกซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการ
- (ก) ชื่อ ประเภท และที่ตั้งสำนักงานของสหกรณ์
- (ข) ชื่อ สัญชาติ และที่อยู่ของสมาชิก
- (ค) วันที่เข้าเป็นสมาชิก
- (๒) ทะเบียนหุ้นซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการ
- (ก) ชื่อ ประเภท และที่ตั้งสำนักงานของสหกรณ์
- (ข) ชื่อของสมาชิกซึ่งถือหุ้น มูลค่าหุ้น จำนวนหุ้น และเงินค่าหุ้นที่ชำระแล้ว
- (ค) วันที่ถือหุ้น

ให้สหกรณ์เก็บรักษาทะเบียนตาม (๑) และ (๒) ไว้ที่สำนักงานของสหกรณ์และ ให้ส่งสำเนาทะเบียนแก่นายทะเบียนสหกรณ์ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่จดทะเบียน

ให้สหกรณ์รายงานการเปลี่ยนแปลงรายการทะเบียนต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของสหกรณ์

มาตรา ๖๕ ให้สหกรณ์จัดให้มีการทำบัญชีตามแบบและรายการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และเก็บรักษาบัญชีและเอกสารประกอบงบบัญชีไว้ที่สำนักงานสหกรณ์ภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

เมื่อมีเหตุต้องบันทึกรายการในบัญชีเกี่ยวกับกระแสเงินสดของสหกรณ์ให้บันทึกรายการในวันที่เกิดเหตุนั้น สำหรับเหตุอื่นที่ไม่เกี่ยวกับกระแสเงินสด ให้บันทึกรายการในสมุดบัญชีภายในสามวันนับแต่วันที่มีเหตุอันจะต้องบันทึกรายการนั้น

การลงรายการบัญชีต้องมีการลงบัญชีที่สมบูรณ์โดยครบถ้วน

มาตรา ๖๖ ให้สหกรณ์จัดทำงบการเงินประจำปีทุกรอบปีทางบัญชีของสหกรณ์

งบการเงินประจำปีต้องเป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
งบการเงินประจำปีนั้นต้องทำให้แล้วเสร็จและให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบสวนแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในประชุมใหญ่ของสหกรณ์ภายในหนึ่งร้อยห้าสิวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี

มาตรา ๖๗ ให้สหกรณ์จัดทำรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ในคราวที่เสนองบการเงินประจำปี และให้ส่งสำเนารายงานประจำปีและงบการเงินประจำปีไปยังนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการประชุม

มาตรา ๖๘ ให้สหกรณ์เก็บรักษารายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์และงบการเงินประจำปี พร้อมทั้งข้อบังคับและกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ไว้ที่สำนักงานของสหกรณ์ เพื่อให้สมาชิกขอตรวจดูได้

^{๓๖}มาตรา ๖๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๓๗}มาตรา ๖๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๓๘}มาตรา ๖๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

ส่วนที่ ๔^{๓๔}

การสอบบัญชี

มาตรา ๖๙ ให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ ในการนี้ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์อาจแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือบุคคลอื่นเป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ ตามขนาดของสหกรณ์ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด การสอบบัญชีนั้น ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีและตามระเบียบที่อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

ส่วนที่ ๕

การเลิกสหกรณ์

มาตรา ๗๐ สหกรณ์ย่อมเลิกด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุตามที่กำหนดในข้อบังคับ
- (๒) สหกรณ์มีจำนวนสมาชิกน้อยกว่าสิบคน
- (๓) ที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิก
- (๔) ล้มละลาย
- (๕) นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้เลิกตามมาตรา ๗๑

ให้สหกรณ์ที่เลิกตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แจ้งให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เลิก

ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีประกาศการเลิกสหกรณ์ไว้ที่สำนักงานของสหกรณ์ ที่ทำการสหกรณ์อำเภอหรือหน่วยส่งเสริมสหกรณ์ และที่ว่าการอำเภอหรือสำนักงานเขตแห่งท้องที่ที่สหกรณ์นั้นตั้งอยู่

มาตรา ๗๑ นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจส่งเลิกสหกรณ์ได้เมื่อปรากฏว่า

- (๑) สหกรณ์ไม่เริ่มดำเนินกิจการภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่จดทะเบียนหรือหยุดดำเนินกิจการติดต่อกันเป็นเวลาสองปีนับแต่วันที่หยุดดำเนินกิจการ

^{๓๔}ส่วนที่ ๔ การสอบบัญชี แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

๔๐ มาตรา ๖๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒) สหกรณ์ไม่ส่งสำเนารายงานประจำปีและงบการเงินประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นเวลาสามปีติดต่อกัน

(๓) สหกรณ์ไม่อาจดำเนินกิจการให้เป็นผลดี หรือการดำเนินกิจการของสหกรณ์ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์หรือประโยชน์ส่วนรวม

มาตรา ๗๒ (ยกเลิก)

มาตรา ๗๓ เมื่อสหกรณ์ใดเลิกไปด้วยเหตุหนึ่งเหตุใดตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๗๐ ให้จัดการชำระบัญชีตามบทบัญญัติในหมวด ๔ ว่าด้วยการชำระบัญชี

หมวด ๔

การชำระบัญชี

มาตรา ๗๔ การชำระบัญชีสหกรณ์ที่ล้มละลายนั้น ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

มาตรา ๗๕ การชำระบัญชีสหกรณ์ที่เลิกเพราะเหตุอื่นนอกจากล้มละลาย ให้ที่ประชุมใหญ่ตั้งผู้ชำระบัญชีโดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ซึ่งทำการชำระบัญชีสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เลิกสหกรณ์หรือนับแต่วันที่เกิดคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์แล้วแต่กรณี^{๔๓}

ในกรณีที่ที่ประชุมใหญ่ไม่เลือกตั้งผู้ชำระบัญชีภายในกำหนดเวลาดังกล่าวหรือนายทะเบียนสหกรณ์ไม่ให้ความเห็นชอบในการเลือกตั้งผู้ชำระบัญชี ให้นายทะเบียนสหกรณ์ตั้งผู้ชำระบัญชีขึ้นทำการชำระบัญชีสหกรณ์ได้

เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์เห็นสมควรหรือเมื่อสมาชิกมีจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกทั้งหมดร้องขอต่อนายทะเบียนสหกรณ์ นายทะเบียนสหกรณ์จะแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีใหม่แทนผู้ชำระบัญชีซึ่งได้รับเลือกตั้งหรือตั้งได้ตั้งไว้ก็ได้

๔๐ มาตรา ๗๑ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

๔๑ มาตรา ๗๒ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

๔๓ มาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

ให้นายทะเบียนสหกรณ์จดทะเบียนผู้ชำระบัญชีซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ชำระบัญชีซึ่งได้รับแต่งตั้งตามวรรคสองหรือวรรคสาม และให้ปิดประกาศชื่อผู้ชำระบัญชีไว้ที่สำนักงานของสหกรณ์นั้น สำนักงานสหกรณ์อำเภอหรือหน่วยงานเสริมสหกรณ์ และที่ว่าการอำเภอหรือสำนักงานเขตแห่งที่ที่สหกรณ์นั้นตั้งอยู่ภายในสิบสิบล้านนับแต่วันจดทะเบียนผู้ชำระบัญชี

ผู้ชำระบัญชีอาจได้รับคำตอบแทนตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

มาตรา ๗๖ สหกรณ์นั้นแม้จะเลิกไปแล้วก็ให้ถึงถือว่ายังคงดำรงอยู่ตราบเท่าเวลาที่ยังเข้าเป็นการชำระบัญชี

มาตรา ๗๗ ให้ผู้ชำระบัญชีมีหน้าที่ชำระสะสมซากกิจการของสหกรณ์ จัดการชำระหนี้และจำหน่ายทรัพย์สินของสหกรณ์นั้นให้เสร็จไป

มาตรา ๗๘ เมื่อสหกรณ์เลิก ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์มีหน้าที่จัดการรักษาทรัพย์สินทั้งหมดของสหกรณ์ไว้จนกว่าผู้ชำระบัญชีจะเรียกให้ส่งมอบ

ผู้ชำระบัญชีจะเรียกให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ส่งมอบทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งพร้อมด้วยสมุดบัญชี เอกสาร และสิ่งอื่นเมื่อใดก็ได้

มาตรา ๘๐ ผู้ชำระบัญชีต้องทางงบการเงินของสหกรณ์ ณ วันที่เลิกสหกรณ์โดยไม่ชักช้า และให้นายทะเบียนสหกรณ์ตั้งผู้สอบบัญชีเพื่อตรวจสอบงบการเงินนั้น

เมื่อผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีเสนองบการเงินต่อที่ประชุมใหญ่เพื่ออนุมัติ แล้วเสนองบการเงินนั้นต่อนายทะเบียนสหกรณ์ในการที่การประชุมใหญ่ไม่ครบองค์ประชุม ให้ผู้ชำระบัญชีเสนองบการเงินต่อ นายทะเบียนสหกรณ์เพื่ออนุมัติ

มาตรา ๘๑ ผู้ชำระบัญชีมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินกิจการของสหกรณ์เท่าที่จำเป็นเพื่อระงับรักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์ในระหว่างที่ยังชำระบัญชีไม่เสร็จ

๔๔ มาตรา ๘๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒) ดำเนินกิจการของสหกรณ์เท่าที่จำเป็นเพื่อชำระหนี้ของสมาชิกให้เสร็จไป
ด้วยดี

(๓) เรียกประชุมใหญ่

(๔) ดำเนินการที่เกี่ยวกับคดีแพ่งหรือคดีอาญาและประณีประนอมยอมความ
ในเรื่องใดๆ ในนามของสหกรณ์

(๕) จำหน่ายทรัพย์สินของสหกรณ์

(๖) เรียกให้สมาชิกหรือทายาทของสมาชิกผู้ตายชำระค่าหุ้นที่ยังชำระไม่ครบ
มูลค่าของหุ้นทั้งหมด

(๗) ร้องขอต่อศาลเพื่อสั่งให้สหกรณ์ล้มละลายในกรณีที่ดินค่าหุ้นหรือเงิน
ลงทุนได้ใช้เสร็จแล้ว แต่ทรัพย์สินก็ยังไม่เพียงพอแก่การชำระหนี้สิน

(๘) ดำเนินการอย่างอื่นเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การชำระบัญชีเสร็จสิ้น

มาตรา ๘๒ ข้อจำกัดอำนาจของผู้ชำระบัญชีข้อใด ๆ ห้ามมิให้ยกขึ้นเป็นข้อ
ต่อสู้คดีกลางนอกผู้กระทำการโดยสุจริต

มาตรา ๘๓ ค่าธรรมเนียม ค่าการติดพัน และค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียตามสมควร
ในการชำระบัญชึ้นั้น ผู้ชำระบัญชีต้องจัดการชำระก่อนหนี้รายอื่น

มาตรา ๘๔ ถ้าเจ้าหนี้คนใดมิได้ทวงถามให้ชำระหนี้ ผู้ชำระบัญชีต้องวางเงิน
สำหรับจำนวนหนี้นั้นไว้ต่อนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ และให้ผู้ชำระบัญชีมี
หนังสือแจ้งการที่ได้วางเงินไปยังเจ้าหนี้โดยไม่ชักช้า

ถ้าเจ้าหนี้ไม่รับเงินไปจนพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่ผู้ชำระบัญชีวางเงินไว้ต่อนาย
ทะเบียนสหกรณ์ เจ้าหนี้ย่อมหมดสิทธิในเงินจำนวนนั้น และให้นายทะเบียนสหกรณ์จัดตั้งเป็น
รายได้ของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยให้เสร็จภายในเวลาอันสมควร

มาตรา ๘๕ ให้ผู้ชำระบัญชีเสนอรายงานต่อนายทะเบียนสหกรณ์ทุกกระยะ
หกเดือนว่า ได้จัดการไปอย่างไรบ้างและแสดงให้เห็นความเป็นไปของบัญชีที่ชำระอยู่เป็น
รายงานดังกล่าวนี้ให้ทำตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

รายงานตามวรรคหนึ่ง ให้สมาชิก ทายาทของสมาชิกผู้ตาย และเจ้าหน้าที่ทั้งหลาย
ของสหกรณ์ตรวจดูได้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

ถ้าปรากฏข้อบกพร่องในการชำระบัญชี นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งให้
ผู้ชำระบัญชีแก้ไขข้อบกพร่องและรายงานต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายในเวลาที่กำหนด

มาตรา ๘๖ เมื่อได้ชำระหนี้ของสหกรณ์แล้ว ถ้ามีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใดให้
ผู้ชำระบัญชีจ่ายตามลำดับ ดังต่อไปนี้

(๑) จ่ายคืนเงินค่าหุ้นให้แก่สมาชิกที่ไม่เกินมูลค่าหุ้นที่ชำระแล้ว

(๒) จ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้วแต่ต้องไม่เกินอัตราที่นายทะเบียน
สหกรณ์กำหนดตามความเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติสำหรับ
สหกรณ์แต่ละประเภท

(๓) จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับ
สหกรณ์ในระหว่างปีตามที่กำหนดในข้อบังคับ

ถ้ายังมีทรัพย์สินเหลืออยู่อีก ให้ผู้ชำระบัญชีโอนให้แก่สหกรณ์อื่นหรือสันนิบาต
สหกรณ์แห่งประเทศไทย ตามมติของที่ประชุมใหญ่หรือด้วยความเห็นชอบของนายทะเบียน
สหกรณ์ ในกรณีที่ไม่อาจเรียกประชุมใหญ่ได้ภายในสามเดือนนับแต่วันที่ชำระบัญชีเสร็จ

มาตรา ๘๗ เมื่อได้ชำระบัญชีกิจการของสหกรณ์เสร็จแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีทำ
รายงานการชำระบัญชีพร้อมทั้งรายการย่อยของบัญชีที่ชำระนั้น แสดงว่าได้ดำเนินการชำระ
บัญชีและจัดการทรัพย์สินของสหกรณ์ไปอย่างไรใด รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชีและจำนวน
ทรัพย์สินที่จ่ายตามมาตรา ๘๖ เสนอต่อผู้สอบบัญชี

เมื่อผู้สอบบัญชีตรวจสอบสวนและรับรองบัญชีที่ชำระนั้นแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชี
เสนอต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีรับรองบัญชีที่ชำระนั้น
เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบด้วยแล้วให้ถือว่าเป็นที่สุดแห่งการชำระบัญชี และให้นาย
ทะเบียนสหกรณ์ยื่นข้อเรียกร้องออกจากทะเบียน

มาตรา ๘๘ เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบในการชำระบัญชีตาม
มาตรา ๘๗ แล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีมีแบบบรรดาสุดบัญชีและเอกสารทั้งหมดของสหกรณ์ที่ได้
ชำระบัญชีเสร็จแล้วนั้นแก่นายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียน
สหกรณ์ให้ความเห็นชอบ

ให้นายทะเบียนสหกรณ์รักษาสมุดบัญชีและเอกสารเหล่านี้ไว้สองปีนับแต่
วันที่ถอนชื่อสหกรณ์นั้นออกจากทะเบียน

สมุดบัญชีและเอกสารตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีส่วนได้เสียตรวจดูได้โดยไม่ต้องเสีย

ค่าธรรมเนียม

มาตรา ๘๙ ในคดีฟ้องเรียกหนี้สินที่สภครณ์ สมาชิก หรือผู้ชำระบัญชีเป็นลูกหนี้ อยู่ในฐานะเช่นนั้น ห้ามมิให้ฟ้องเมื่อมีพยานหลักฐานสองชั้นนับแต่วันที่ยายทะเบียนสภครณ์ถอนชื่อ สภครณ์ออกจากทะเบียน

หมวด ๔/๑

การดำเนินงานและการกำกับดูแลสภครณ์ออมทรัพย์และสภครณ์

เครดิตยูเนียน

มาตรา ๘๙/๑ เว้นแต่จะได้อำนาจไว้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะในหมวดนี้ ให้การ ดำเนินงานและการกำกับดูแลสภครณ์ออมทรัพย์และสภครณ์เครดิตยูเนียนเป็นไปตาม บทบัญญัติในหมวดอื่นด้วย

มาตรา ๘๙/๒ การดำเนินงานและการกำกับดูแลสภครณ์ออมทรัพย์และ สภครณ์เครดิตยูเนียนในเรื่องดังต่อไปนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ อาจกำหนดให้แตกต่างกันไปตามขนาดของสภครณ์ก็ได้

- (๑) การกำหนดขนาดของสภครณ์ออมทรัพย์และสภครณ์เครดิตยูเนียน
- (๒) การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามอื่นของกรรมการดำเนินการ สภครณ์ และผู้จัดการ

- (๓) การกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสภครณ์
- (๔) การให้กู้และการให้สินเชื่อ
- (๕) การรับฝากเงิน การถือหนี้ และการสร้างภาระผูกพัน ซึ่งรวมถึงการกู้ยืมเงิน หรือ การรับประกัน

(๖) การดำรงเงินกองทุน

(๗) การบริหารสินทรัพย์และการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง

(๘) การฝากเงินหรือการลงทุน

(๙) การกำกับดูแลด้านบรรณานุกรม

^{๘๕}หมวด ๔/๑ การดำเนินงานและการกำกับดูแลสภครณ์ออมทรัพย์และสภครณ์เครดิต ยูเนียน มาตรา ๘๙/๑ ถึงมาตรา ๘๙/๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสภครณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๘๖}มาตรา ๘๙/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสภครณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๘๗}มาตรา ๘๙/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสภครณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

- (๑๐) การจัดขึ้นสิ้นทรัพย์และการกันเงินสำรอง
- (๑๑) การจัดทำบัญชี การจัดทำและการเปิดเผยงบการเงิน การสอบบัญชี และการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี

(๑๒) การจัดเก็บและรายงานข้อมูล

(๑๓) เรื่องอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานและการกำกับดูแล ในกรอบกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือ ร่วมกับกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย

มาตรา ๘๙/๓ ในกรณีที่นายทะเบียนสภครณ์เห็นว่าคณะกรรมการ ดำเนินการสภครณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการของสภครณ์ออมทรัพย์หรือสภครณ์เครดิตยูเนียน ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๘๙/๒ หรือนายทะเบียน สภครณ์มีอำนาจสั่งให้แก้ไขข้อบกพร่อง หรือระงับการดำเนินการนั้นได้

ในกรณีที่นายทะเบียนสภครณ์เห็นว่าการกระทำตามวรรคหนึ่งอาจก่อให้เกิด ความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสภครณ์หรือสมาชิก หรือนายทะเบียนสภครณ์มีอำนาจสั่งให้ คณะกรรมการดำเนินการสภครณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการนั้น พ้นจากตำแหน่ง หรือสั่งให้เลิก สภครณ์ดังกล่าวได้แล้วแต่กรณี และให้นำมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๗๓ มาใช้ บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๙/๔ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลสภครณ์ออมทรัพย์และ สภครณ์เครดิตยูเนียน ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการที่ปรึกษาการ กำกับดูแลสภครณ์ออมทรัพย์และสภครณ์เครดิตยูเนียน” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์หรือรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งได้รับมอบหมาย เป็นประธาน กรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ผู้แทนธนาคารแห่ง ประเทศไทย และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็น กรรมการ

ให้อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์แต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็น เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ

^{๘๘}มาตรา ๘๙/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสภครณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๘๙}มาตรา ๘๙/๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสภครณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๑๐๕ ให้ชุมนุมสหกรณ์ที่ได้จดทะเบียนแล้วเป็นนิติบุคคลและเป็นสหกรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ให้ชุมนุมสหกรณ์มีอำนาจกระทำการได้ตาม

มาตรา ๔๖ และตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๓ หมวด ๔ หมวด ๔/๑ หมวด ๕ และหมวด ๖ มาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์โดยอนุโลม^{๕๑}

มาตรา ๑๐๕/๑^{๕๒} เพื่อส่งเสริมระบบสวัสดิการและคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ ให้ชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศมีอำนาจร่วมกับสหกรณ์สมาชิกระดับจังหวัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

มาตรา ๑๐๖ การประชุมใหญ่ชุมนุมสหกรณ์ให้ประกอบด้วยผู้แทนสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของแต่ละสหกรณ์เลือกตั้งขึ้นสหกรณ์ละหนึ่งคนตามที่กำหนดในข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์ ในการประชุมต้องมีผู้แทนสหกรณ์มาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้แทนสหกรณ์ทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนแล้วแต่กรณี จึงจะเป็นองค์ประชุม

ผู้แทนสหกรณ์คนหนึ่งให้มีเสียงในการลงคะแนนหนึ่งเสียง หรือจะให้มีเสียงเพิ่มขึ้นตามระบบสัดส่วนตามที่กำหนดในข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์นั้นก็ได้

มาตรา ๑๐๗ ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ ให้ที่ประชุมใหญ่ชุมนุมสหกรณ์เลือกตั้งจากผู้แทนสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์เป็นการ กรรมการ ตามจำนวนหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์

หมวด ๕ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

มาตรา ๑๐๘ ให้มี "สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย" ประกอบด้วย สมาชิกที่เป็นสหกรณ์มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมกิจการสหกรณ์ทุกประเภททั่วราชอาณาจักร ให้มีความเจริญก้าวหน้าอันมีประโยชน์เป็นการผลกำไร หรือรายได้มาแบ่งปันกัน

^{๕๑} มาตรา ๑๐๔ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒
^{๕๒} มาตรา ๑๐๔/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๑๐๙ ให้สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยเป็นนิติบุคคล สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยมีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานคร และจะตั้งสำนักงานสาขาขึ้น ณ ที่อื่นก็ได้

มาตรา ๑๑๐ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย มีอำนาจกระทำการต่าง ๆ ภายใต้อำนาจวัตถุประสงค์ตามรัฐธรรมนูญในมาตรา ๑๐๘ และอำนาจเหล่านี้ให้รวมถึง

- (๑) ส่งเสริมและเผยแพร่กิจการสหกรณ์ ตลอดจนทำการศึกษาวิจัยและรวบรวมสถิติเกี่ยวกับกิจการสหกรณ์
- (๒) แนะนำช่วยเหลือทางวิชาการแก่สหกรณ์ และอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานระหว่างสหกรณ์กับส่วนราชการหรือบุคคลอื่น
- (๓) ให้การศึกษานโยบายหรือวิธีการเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์
- (๔) ส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างสหกรณ์ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ หรือ สันนิบาตสหกรณ์ต่างประเทศ หรือองค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศที่มีวัตถุประสงค์ทำนองเดียวกัน
- (๕) ชื่อ จัดหา จำหน่าย ถือกรรมสิทธิ์ ครอบครอง หรือทำนิติกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินใดๆ
- (๖) ส่งเสริมธุรกิจการค้า อุตสาหกรรม หรือบริการของสหกรณ์
- (๗) สนับสนุนและช่วยเหลือสหกรณ์เพื่อแก้ไขอุปสรรคข้อขัดข้องที่เกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์ซึ่งเป็นภาระกระทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
- (๘) เป็นตัวแทนของสหกรณ์ เพื่อรักษาผลประโยชน์อันพึงพึงได้จากสหกรณ์สนับสนุนของรัฐ องค์การระหว่างประเทศ หรือภาคเอกชนอื่น
- (๙) ร่วมมือกับรัฐบาลในการส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่บรรดาสหกรณ์อย่างแท้จริง

(๑๐) ดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมอบหมาย

- มาตรา ๑๑๑ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้
 - (๑) ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย
 - (๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
 - (๓) ดอกผลที่เกิดจากทุกกลางของสหกรณ์ไม่จำกัดตามมาตรา ๘
 - (๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้ทูลให้

การวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องต่าง ๆ ของที่ประชุมใหญ่ตามวรรคสาม ให้ถือเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกที่มาประชุม
ถ้าคณะกรรมการดำเนินการสรรหาไม่เรียกประชุมใหญ่ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสาม
ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจเรียกประชุมใหญ่ภายในระยะเวลาตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๙๗ ในกรณีที่ที่ประชุมใหญ่ได้มีมติไม่เห็นชอบให้แยกสหกรณ์
ถ้าสมาชิกซึ่งลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอแยกสหกรณ์ตามมาตรา ๙๖ วรรคสอง
พิจารณาแล้วไม่เห็นด้วยกับมติที่ประชุมใหญ่นั้น ให้สมาชิกดังกล่าวทุกคนลงลายมือชื่อทำ
หนังสือถึงนายทะเบียนสหกรณ์ภายในกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ประชุมใหญ่ลงมติ
เพื่อให้แยกสหกรณ์พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดว่าสมควรแยกสหกรณ์หรือไม่ และเมื่อนาย
ทะเบียนสหกรณ์วินิจฉัยชี้ขาดเรียบร้อยแล้วให้แจ้งคำวินิจฉัยให้สหกรณ์ทราบ

คำวินิจฉัยของนายทะเบียนสหกรณ์ให้เป็นที่สุด
มาตรา ๙๘ เมื่อที่ประชุมใหญ่ได้มีมติเห็นชอบตามมาตรา ๙๖ หรือนายทะเบียน
สหกรณ์วินิจฉัยชี้ขาดให้แยกสหกรณ์ตามมาตรา ๙๗ แล้ว ให้สหกรณ์แจ้งมติที่ประชุมใหญ่ หรือ
คำวินิจฉัยของนายทะเบียนสหกรณ์เป็นหนังสือไปยังเจ้าพนักงานบังคับใช้กฎหมาย
รายการที่ประสงค์จะแยกสหกรณ์ และให้เจ้าพนักงานผู้ยื่นข้อคัดค้านในการแยกสหกรณ์นั้นส่งคำ
คัดค้านไปยังสหกรณ์ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

มาตรา ๙๙ สหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่โดยการแยกจากสหกรณ์เดิมนั้น ให้
บัญญัติ ในหมวด ๓ ส่วนที่ ๑ ว่าด้วยการจดทะเบียนสหกรณ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม
คำขอจดทะเบียนสหกรณ์ใหม่ ต้องยื่นพร้อมเอกสาร ดังต่อไปนี้

(๑) สำเนาหนังสือร้องขอแยกสหกรณ์และสำเนารายงานการประชุมใหญ่ที่ได้มี
มติเห็นชอบให้แยกสหกรณ์ตามมาตรา ๙๖ วรรคสี่ หรือสำเนาหนังสือของนายทะเบียนสหกรณ์ซึ่ง
วินิจฉัยชี้ขาดให้แยกสหกรณ์ตามมาตรา ๙๗ แล้วแต่กรณี

(๒) สำเนาหนังสือของสหกรณ์ทุกฉบับที่แจ้งไปยังเจ้าพนักงานบังคับใช้กฎหมาย
มาตรา ๙๘

(๓) หนังสือขอจดทะเบียนที่รับรองว่าไม่มีเจ้าหนี้คัดค้านภายในกำหนดหรือสำเนา
คำคัดค้านของเจ้าหนี้พร้อมหลักฐานที่แสดงว่าสหกรณ์ได้ชำระหนี้หรือได้ประกันเพื่อหนี
รายนั้นแล้ว

มาตรา ๑๐๐ บรรดาทรัพย์สิน ทุน ทุนสำรอง หนี้สิน สิทธิ และความรับผิดชอบ
สหกรณ์เดิมที่ที่ประชุมใหญ่ได้มีมติให้แบ่งแยกตามมาตรา ๙๖ หรือนายทะเบียนสหกรณ์ได้มีคำ
วินิจฉัยชี้ขาดให้แบ่งแยกตามมาตรา ๙๗ แล้วแต่กรณี ย่อมโอนไปให้แก่สหกรณ์ใหม่ตั้งแต่วันที่
นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียน

หมวด ๗ ชุมนุมสหกรณ์

มาตรา ๑๐๑ สหกรณ์ตั้งแต่ทำสหกรณ์ขึ้นไปประสงค์จะร่วมกันดำเนินกิจการ
เพื่อให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ที่เข้าร่วมกันนั้น อาจรวมกันจัดตั้งเป็น
ชุมนุมสหกรณ์ได้

ชุมนุมสหกรณ์ใดจะมีฐานะเป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศ
จะต้องตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนาจประโยชน์แก่บรรดาสหกรณ์ในภูมิภาคหรือทั่ว
ประเทศ ที่เป็นสหกรณ์ประเภทเดียวกันหรือต่างประเภทกัน เพื่อประกอบธุรกิจของสหกรณ์ ทั้งนี้
ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด^{๔๐}

มาตรา ๑๐๒ การจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์จะกระทำได้อันเมื่อที่ประชุมใหญ่ของ
สหกรณ์แต่ละสหกรณ์ได้มีมติให้เข้าร่วมในการจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์นั้นได้

มาตรา ๑๐๓ ในกรณาดำเนินการจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์ ให้คณะกรรมการดำเนินการ
ของแต่ละสหกรณ์ตั้งผู้แทนขึ้นสหกรณ์แต่ละหนึ่งคน ประกอบเป็นคณะผู้จัดตั้งชุมนุมสหกรณ์เพื่อ
ดำเนินการจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์

การจัดตั้งและการจดทะเบียนชุมนุมสหกรณ์ให้เข้าบังคับโดยอนุโลม
ว่าด้วยสหกรณ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม ๓

มาตรา ๑๐๔ การขอจดทะเบียนชุมนุมสหกรณ์นั้น ให้คณะผู้จัดตั้งชุมนุมสหกรณ์
อย่างน้อยห้าคน ลงลายมือชื่อยื่นคำขอต่อนายทะเบียนสหกรณ์

^{๔๐} มาตรา ๑๐๑ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๘๖ วรรคสอง (๕) เงินหรือทรัพย์สินที่เลือกจากการชำระบัญชีสหกรณ์ตามมาตรา ๘๔ และ

- (๖) เงินที่ได้จากการจำหน่ายหนังสือวิชาการ เอกสาร หรือสิ่งอื่น
- (๗) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับเป็นค่าตอบแทนในการให้บริการ
- (๘) ผลประโยชน์ที่ได้จากทรัพย์สินของสหกรณ์แห่งประเทศไทย

มาตรา ๑๑๒ ให้มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วย ประธานกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศและหนึ่งในกรณีที่สหกรณ์ประเภทไม่มีชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศ ให้มีผู้แทนจากสหกรณ์ประเภทนั้นจำนวนหนึ่งคนเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง และกรรมการอื่นซึ่งที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์แห่งประเทศไทยเลือกตั้งจากผู้แทนสหกรณ์ ซึ่งเป็นกรรมการดำเนินการ มีจำนวนเท่ากับกรรมการโดยตำแหน่งเป็นกรรมการ

ให้คณะกรรมการดำเนินการดำเนินการสหกรณ์แห่งประเทศไทยเลือกตั้งกรรมการเป็นประธานกรรมการหนึ่งและรองประธานกรรมการหนึ่งหรือหลายคน ให้คณะกรรมการดำเนินการดำเนินการสหกรณ์แห่งประเทศไทยแต่งตั้งผู้อำนวยการสหกรณ์แห่งประเทศไทย และให้อำนาจนายการสหกรณ์แห่งประเทศไทยเป็นเลขานุการของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แห่งประเทศไทย หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งผู้แทนสหกรณ์ที่ไม่มีชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศให้เป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์แห่งประเทศไทย

การกำหนดสัดส่วนผู้แทนสหกรณ์ที่จะได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการอื่นให้เป็นไปตามระเบียบในมาตรา ๑๓๓ (๓)

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๒ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์สหกรณ์แห่งประเทศไทยและผู้อำนวยความสะดวกสหกรณ์แห่งประเทศไทย โดยอนุโลม

มาตรา ๑๑๓ ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แห่งประเทศไทย มีหน้าที่บริหารกิจการ ตลอดจนมีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์แห่งประเทศไทย

^{๔๓} มาตรา ๑๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓

การออกระเบียบเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวต่อไปนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์แห่งประเทศไทยก่อนจึงใช้บังคับได้

- (๑) ระเบียบว่าด้วยการใช้จ่ายและงบการเงิน
- (๒) ระเบียบว่าด้วยการประชุมใหญ่ของสหกรณ์แห่งประเทศไทย และหลักการจัดการจัดตั้งผู้แทนของสหกรณ์เข้าร่วมประชุมใหญ่
- (๓) ระเบียบว่าด้วยการเลือกตั้ง การประชุม และการดำเนินการของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แห่งประเทศไทย

มาตรา ๑๑๔ ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์แห่งประเทศไทยอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี

เมื่อคราววาระดังกล่าวคราวหนึ่ง หากยังมีได้มีการเลือกตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไป จนกว่ากรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๑๑๕ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๑๔ กรรมการดำเนินการสหกรณ์แห่งประเทศไทยพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) พ้นจากการเป็นสมาชิกของสหกรณ์

ภายใต้บังคับตามวรรคหนึ่ง กรรมการดำเนินการสหกรณ์แห่งประเทศไทย ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อที่ประชุมใหญ่มีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของผู้แทนสหกรณ์ซึ่งมีประชุม

^{๔๔} มาตรา ๑๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓

นิติบุคคล

มาตรา ๑๒๐

ให้นายทะเบียนสหกรณ์เป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรและมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ และมีรองนายทะเบียนสหกรณ์เป็นผู้ช่วย มีอำนาจหน้าที่ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

ให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดที่กลุ่มเกษตรกรตั้งอยู่ และมีอำนาจหน้าที่ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด^{๔๗}

สำหรับกรุงเทพมหานครให้ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๑ และผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๒ เป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรกรุงเทพมหานคร^{๔๘}

มาตรา ๑๒๒ ในกรณีที่กลุ่มเกษตรกร โดยมติของที่ประชุมใหญ่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มาประชุม แสดงความขอเปลี่ยนฐานะเป็นสหกรณ์ เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาเห็นว่าข้อบังคับของกลุ่มเกษตรกรมีรายการถูกต้องตามมาตรา ๔๓ ให้นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนและดำเนินการตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑๒๓ เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนกลุ่มเกษตรกรเป็นสหกรณ์ ให้คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรมีฐานะเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ จนกว่าจะมีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ซึ่งที่ประชุมใหญ่ได้เลือกตั้งขึ้นใหม่ตามมาบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

สหกรณ์ตามวรรคหนึ่งย่อมได้ไปทั้งทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิ และความรับผิดชอบของกลุ่มเกษตรกรเดิม

^{๔๗} มาตรา ๒๑ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๔๘} มาตรา ๑๒๑ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๑๒๔ เพื่อปฏิบัติกิจการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรและพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมอบหมายมีอำนาจเข้าไปตรวจสอบในสำนักงานของกลุ่มเกษตรกรในเวลาทำงานของกลุ่มเกษตรกร ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ และให้คำชี้แจงแก่ ผู้เข้าไปตรวจสอบตามสมควร ให้ผู้เข้าไปตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง แสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง บัตรประจำตัวตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๒๕ ในคดีฟ้องเรียกหนี้ที่กลุ่มเกษตรกร สมาชิก หรือผู้ชำระบัญชีเป็นลูกหนี้อยู่ในฐานะเช่นนั้น ห้ามมิให้ฟ้องเมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรถอนหรือกลุ่มเกษตรกรออกจากทะเบียน

มาตรา ๑๒๖ ถ้ากลุ่มเกษตรกรเกี่ยวข้องในกิจการใดที่กฎหมายกำหนดให้จดทะเบียนสำหรับการได้มา การจำหน่าย การยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ หรือการยึดเหนี่ยว ซึ่งกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินอันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ในการจดทะเบียน เช่นว่านี้ให้กลุ่มเกษตรกรได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา ๑๒๗ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้คำว่า "กลุ่มเกษตรกร" เป็นชื่อหรือส่วนหนึ่งของชื่อในทางธุรกิจเว้นแต่กลุ่มเกษตรกรที่ได้จดทะเบียนตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๑๑๙

มาตรา ๑๒๘ ให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรและพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมอบหมาย มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้กรรมการ สมาชิกและเจ้าหน้าที่ของกลุ่มเกษตรกร มาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของกลุ่มเกษตรกรหรือให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับกิจการดำเนินกิจการ หรือรายงานการประชุมของกลุ่มเกษตรกร

หมวด ๙/๑

การพิจารณาอุทธรณ์

มาตรา ๑๒๘/๑^{๖๐} ให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ประกอบด้วย รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มอบหมาย เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงและสหกรณ์ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคน หนึ่งในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติซึ่งคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์ แห่งชาติมอบหมาย เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์แต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็น เลขาธิการและผู้ช่วยเลขาธิการ

มาตรา ๑๒๘/๒^{๖๑} ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจหน้าที่

- ๑) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียน สหกรณ์ที่อุทธรณ์ตามมาตรา ๑๒๘/๔
- ๒) มีหนังสือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือสั่งให้บุคคลดังกล่าวส่ง เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์
- ๓) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติภารกิจตามที่คณะกรรมการพิจารณา อุทธรณ์มอบหมาย

มาตรา ๑๒๘/๓^{๖๒}ให้นำมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการ พิจารณาอุทธรณ์โดยอนุโลม

^{๕๕} หมวด ๙/๑ การพิจารณาอุทธรณ์ มาตรา ๑๒๘/๑ ถึง มาตรา ๑๒๘/๔ เพิ่มโดย พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๖๐} มาตรา ๑๒๘/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๖๑} มาตรา ๑๒๘/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๖๒} มาตรา ๑๒๘/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๑๒๘/๔^{๖๓} คำสั่งตามมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๒ (๓) และ (๔) มาตรา ๓๑ และ มาตรา ๔๙/๓ วรรคสอง รวมถึงคำสั่งเลขาธิการกรมการพิจารณาอุทธรณ์ที่ออกตาม มาตรา ๑๑๙ วรรคสอง ให้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่ วันที่ได้รับคำสั่ง

คำสั่งไม่รับจดทะเบียนตามมาตรา ๓๕ และคำสั่งตามมาตรา ๔๔ ให้อุทธรณ์ต่อ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งและวรรคสองไม่เป็นเหตุยกเลากการบังคับตาม คำสั่ง เว้นแต่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จะเห็นสมควรให้มีการยกเลิกการบังคับตามคำสั่ง นั้นไว้ชั่วคราว

มาตรา ๑๒๘/๕^{๖๔} หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอุทธรณ์และวิธีพิจารณา อุทธรณ์ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการพิจารณา อุทธรณ์กำหนด

ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในหกสิบวันนับแต่ วันที่ได้รับอุทธรณ์ แล้วแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์พร้อมด้วยเหตุผลเป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์ โดยไม่ชักช้า

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

หมวด ๑๐

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๒๙^{๖๕} ผู้ได้ใช้คำว่า "สหกรณ์" หรือ "กลุ่มเกษตรกร" ประกอบกับชื่อ หรือส่วนหนึ่งของชื่อในทางธุรกิจ โดยมีได้เป็นสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรที่ได้จดทะเบียน ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกวันละไม่เกินห้าพันบาทจนกว่าจะได้เลิกใช้

^{๖๓} มาตรา ๑๒๘/๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๖๔} มาตรา ๑๒๘/๕ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๖๕} หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ มาตรา ๑๒๙ ถึง มาตรา ๑๓๓/๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๖๖} มาตรา ๑๒๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๑๓๓/๒^{๙๖} ผู้ใดฝ่าฝืนไม่จัดการรักษาทรัพย์สินของสหกรณ์ หรือไม่ส่งมอบทรัพย์สิน สมบูรณ์ เอกสาร และสิ่งอื่นของสหกรณ์ให้แก่ผู้ชำระบัญชีตามมาตรา ๙๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๓๓/๓^{๙๗} ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามความใน มาตรา ๙๘/๒ (๔) (๖) (๗) (๘) (๑๐) (๑๑) (๑๒) หรือ (๑๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๓๓/๔^{๙๘} ผู้ใดฝ่าฝืนไม่แก้ไขข้อบกพร่องหรือระงับการดำเนินการ ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการตามมาตรา ๙๘/๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๓/๕^{๙๙} ในกรณีที่สหกรณ์กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ กรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์ซึ่งเป็นผู้ลงมติให้สหกรณ์ดำเนินการหรือลงเว้นการ ดำเนินการ หรือเป็นผู้ดำเนินการหรือรับผิดชอบในการดำเนินกรนั้น ได้กระทำความผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใด ๆ โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับไม่เกินห้าแสนบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๓๔^{๙๐} ให้ถือว่าบรรดาสหกรณ์จำกัด ชุมมุสหกรณ์ สหนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และกลุ่มเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๑๑ ที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นสหกรณ์ ชุมมุสหกรณ์ สหนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และกลุ่มเกษตรกรรม ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้โอนเงินทุนหมุนเวียนส่งเสริมการสหกรณ์มาเป็นของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ตามมาตรา ๒๗

^{๙๖} มาตรา ๑๓๓/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒
^{๙๗} มาตรา ๑๓๓/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒
^{๙๘} มาตรา ๑๓๓/๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒
^{๙๙} มาตรา ๑๓๓/๕ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๑๓๐^{๖๖} ผู้ใดไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารเกี่ยวกับ การดำเนินงานหรือรายงานการประชุมของสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ตามคำสั่งของนายทะเบียน สหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่ง นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายซึ่งสั่งการตามมาตรา ๑๗ หรือไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือไม่ ส่งเอกสารเกี่ยวกับกรดำเนินงานหรือรายงานการประชุมของกลุ่มเกษตรกรรมคำสั่งของ นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรรมหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรรมมอบหมาย ตามมาตรา ๑๒๕ แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่ง หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๑^{๖๗} ผู้ใดขิดขวางหรือไม่ให้คำชี้แจงแก่นายทะเบียนสหกรณ์ รอง นายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียน สหกรณ์มอบหมายตามมาตรา ๑๘ หรือขิดขวางหรือไม่ให้คำชี้แจงแก่นายทะเบียนกลุ่ม เกษตรกรรมหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรรมมอบหมายตามมาตรา ๑๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๒^{๖๘} ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการตาม มาตรา ๒๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๓^{๖๙} กรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์ผู้ใดดำเนินกิจการของ สหกรณ์นอกขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการของสหกรณ์ที่จะพึงดำเนินการได้ตาม กฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๓๓/๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๓/๑^{๗๐} กรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์ผู้ใดดำเนินกิจการของ สหกรณ์โดยผิดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์และการดำเนินกิจการนั้นเป็นอันตราโดยความสงบ สุขของประชาชนหรือความมั่นคงของรัฐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน หนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

^{๖๖} มาตรา ๑๓๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒
^{๖๗} มาตรา ๑๓๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒
^{๖๘} มาตรา ๑๓๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒
^{๖๙} มาตรา ๑๓๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒
^{๗๐} มาตรา ๑๓๓/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๑๓๕ ชุมนุมสหกรณ์ที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่มีจำนวน สหกรณ์เป็นสมาชิกต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๑ ให้เป็นชุมนุมสหกรณ์ต่อไปได้

มาตรา ๑๓๖ ข้อบังคับของสหกรณ์ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้ บังคับยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ให้คณะกรรมการการค้าและกรมการค้าระหว่างประเทศ ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะครบ วาระตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์นั้น โดยให้ถือว่าเป็นการดำรงตำแหน่งใน วาระแรก

มาตรา ๑๓๗ สหกรณ์ไม่จำกัดตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๑๑ ที่มี อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าประสงค์จะจัดตั้งเป็นสหกรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้อง ยื่นคำขอจดทะเบียนตามหมวด ๓ ส่วนที่ ๑ ว่าด้วยการจัดตั้งและการจดทะเบียนสหกรณ์ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ถ้าไม่มีการจดทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนสหกรณ์ส่งเลิกสหกรณ์ ไม่จำกัดหนี้และตั้งผู้ชำระบัญชีขึ้นทำการชำระบัญชี โดยให้นำบทบัญญัติในหมวด ๔ ว่าด้วย การชำระบัญชีมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓๘ ให้บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับต่อไป เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีพระราช กฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่ง ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
ชวน หลีกภัย
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๑๑ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว ทำให้มีบทบัญญัติ หลายประการไม่เอื้อต่อการพัฒนาการสหกรณ์ให้ทันต่อสภาพการแข่งขันกับระบบ ธุรกิจปัจจุบัน ประกอบกับพระราชบัญญัติดังกล่าวได้รวมบทบัญญัติเกี่ยวกับกลุ่มเกษตรกร ซึ่งสมควรปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน ดังนั้น จึงเห็นสมควรปรับปรุงกฎหมายว่า ด้วยสหกรณ์ที่ใช้บังคับอยู่เดิมทั้งฉบับ โดยจัดระบบสหกรณ์ให้สหกรณ์มีชนิดเดียวคือสหกรณ์ ที่สมาชิกมีความรับผิดชอบจำกัดเท่าจำนวนหุ้นที่ถือ เพื่อให้สหกรณ์พัฒนาไปด้วยความมั่นคง ในด้านการกำกับและส่งเสริมกิจการสหกรณ์ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์ แห่งชาติขึ้น เพื่อทำหน้าที่เสนอความเห็นต่อรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการ ส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ จัดให้มีกองทุนเพื่อพัฒนาสหกรณ์เพื่อให้ความช่วยเหลือด้าน การเงินแก่บรรดาสหกรณ์ ปรับปรุงองค์ประกอบและวาระการดำรงตำแหน่งของ คณะกรรมการดำเนินกิจการสหกรณ์แห่งประเทศไทย นอกจากนี้ ได้ปรับปรุง บทบัญญัติเกี่ยวกับกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้มีการพัฒนาไปสู่การจัดตั้งสหกรณ์อย่างเป็นระบบ ตลอดจนปรับปรุงบทกำหนดโทษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

*พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๔ พ.ศ. ๒๕๔๕^{๗๖}

มาตรา ๑๒๒ ในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้แก้ไขคำว่า “ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์” เป็น “อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์” และคำว่า “กระทรวง เกษตรและสหกรณ์” เป็น “กรมส่งเสริมสหกรณ์”

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้บัญญัติให้จัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่โดยมี การกิกใหม่ ซึ่งได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วน ราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม นั้นแล้ว และเนื่องจาก พระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้โอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรง

^{๗๖} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๑๐๒ ก/หน้า ๖๖/๕ ตุลาคม ๒๕๔๕

ตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ โดยให้มีการแก้ไขบทบัญญัติต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่โอนไปด้วย ฉะนั้น เพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามหลักการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงสมควรแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้สอดคล้องกับการโอนส่วนราชการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีความชัดเจนในการใช้กฎหมายโดยไม่ต้องไปค้นหาในกฎหมายโอนอำนาจหน้าที่ว่าตามกฎหมายใดได้มีการโอนภารกิจของส่วนราชการหรือผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนั้นไปเป็นของหน่วยงานใดหรือผู้ใดแล้ว โดยแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้มีการเปลี่ยนชื่อส่วนราชการรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการให้ตรงกับภารกิจโอนอำนาจหน้าที่ และเพิ่มผู้แทนส่วนราชการในคณะกรรมการให้ตรงตามภารกิจที่มีการจัดโอนจากส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ รวมทั้งตัดส่วนราชการเดิมที่มีการยุบเลิกแล้ว ซึ่งเป็นการแก้ไขให้ตรงตาม

พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓^{๑๗}

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ คณะกรรมการบริหาร กพส. และคณะกรรมการดำเนินการดำเนินการสหกรณ์แห่งประเทศไทย ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ คณะกรรมการบริหาร กพส. และคณะกรรมการดำเนินการดำเนินการสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการจัดให้มีคณะกรรมการดังกล่าวภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๗ ให้อัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยที่คณะกรรมการพัฒนาการ สหกรณ์แห่งชาติกำหนดตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

^{๑๗} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๗/ตอนที่ ๒๖ ก/หน้า ๑/๒๑ เมษายน ๒๕๕๓

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ มีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน และไม่เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินการของสหกรณ์ สมควรปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบและการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ ลักษณะต้องห้ามของกรรมการหรือผู้จัดการ หลักเกณฑ์การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย การแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์ เงินค่าหุ้น การตั้งผู้รับโอนประโยชน์ของสมาชิกผู้ตาย อำนาจหน้าที่ของสหกรณ์ในการรับฝากเงิน หลักเกณฑ์ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย อำนาจของรัฐมนตรีในการเรียกประชุมใหญ่วิสามัญและแนวทางการแก้ปัญหากการดำเนินการของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยให้ครอบคลุมและเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้การดำเนินการของสหกรณ์แห่งประเทศไทยได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒^{๑๘}

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓๓ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการแต่งตั้งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่ยังบังคับของสหกรณ์ใดเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๓๓/๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้สหกรณ์นั้นแก้ไขข้อบังคับของสหกรณ์ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงดังกล่าวภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ

^{๑๘} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖/ตอนที่ ๓๔ ก/หน้า ๒๗/๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒

การเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และ
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ - พระราชบัญญัติสหกรณ์
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

<p>ប្រធាន</p>	<p style="text-align: right;">២៧</p> <p>ក្រុមហ៊ុនប្រាក់កម្ចីកម្ពុជា</p> <p>ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ</p> <p>អគ្គនាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុ</p> <p>ភ្នំពេញ</p>
<p>ក្រុមហ៊ុនប្រាក់កម្ចីកម្ពុជា</p> <p>ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ</p> <p>អគ្គនាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុ</p> <p>ភ្នំពេញ</p>	<p style="text-align: center;">ក្រុមហ៊ុន</p>
<p>ក្រុមហ៊ុនប្រាក់កម្ចីកម្ពុជា</p> <p>ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ</p> <p>អគ្គនាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុ</p> <p>ភ្នំពេញ</p>	<p>ក្រុមហ៊ុនប្រាក់កម្ចីកម្ពុជា</p> <p>ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ</p> <p>អគ្គនាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុ</p> <p>ភ្នំពេញ</p>
<p>១៥.១១.២០២៣ (៧ ខែ កញ្ញា) របស់ក្រុមហ៊ុនប្រាក់កម្ចីកម្ពុជា</p>	<p>១៥.១១.២០២៣ (៧ ខែ កញ្ញា) របស់ក្រុមហ៊ុនប្រាក់កម្ចីកម្ពុជា</p>

<p>ក្រុមហ៊ុនប្រាក់កម្ចីកម្ពុជា</p> <p>ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ</p> <p>អគ្គនាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុ</p> <p>ភ្នំពេញ</p>	<p style="text-align: right;">២៧</p> <p>ក្រុមហ៊ុនប្រាក់កម្ចីកម្ពុជា</p> <p>ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ</p> <p>អគ្គនាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុ</p> <p>ភ្នំពេញ</p>
<p>ក្រុមហ៊ុនប្រាក់កម្ចីកម្ពុជា</p> <p>ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ</p> <p>អគ្គនាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុ</p> <p>ភ្នំពេញ</p>	<p>ក្រុមហ៊ុនប្រាក់កម្ចីកម្ពុជា</p> <p>ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ</p> <p>អគ្គនាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុ</p> <p>ភ្នំពេញ</p>
<p>១៥.១១.២០២៣ (៧ ខែ កញ្ញា) របស់ក្រុមហ៊ុនប្រាក់កម្ចីកម្ពុជា</p>	<p>១៥.១១.២០២៣ (៧ ខែ កញ្ញា) របស់ក្រុមហ៊ុនប្រាក់កម្ចីកម្ពុជា</p>

<p>คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาปัญหา... ผู้แทนพรรคเพื่อไทย... (๑) ผู้แทนพรรคเพื่อไทย... (๑) ผู้แทนพรรคเพื่อไทย... ๓/๑๕ ๒๕๖๕</p>	
<p>ผู้แทนพรรคเพื่อไทย... ๓/๑๕ ๒๕๖๕</p>	
<p>๑๔.๑๗ ใ'ม (๓ ผู้แทน) ผู้แทนพรรคเพื่อไทย</p>	<p>๓๒.๑๗ ใ'ม (๑ ผู้แทน) ๔๒๑ ๑๒.๑๗ ใ'ม ผู้แทนพรรคเพื่อไทย</p>

<p>ผู้แทนพรรคเพื่อไทย... (๑) พรรคเพื่อไทย... (๑) พรรคเพื่อไทย... ๑/๑๕ ๒๕๖๕</p>	
<p>พรรคเพื่อไทย... ๑/๑๕ ๒๕๖๕</p>	
<p>๑๔.๑๗ ใ'ม (๓ ผู้แทน) ผู้แทนพรรคเพื่อไทย</p>	<p>๓๒.๑๗ ใ'ม (๑ ผู้แทน) ๔๒๑ ๑๒.๑๗ ใ'ม ผู้แทนพรรคเพื่อไทย</p>

ผู้แทนพรรคเพื่อไทย ๓ ผู้แทนพรรคเพื่อไทย

<p>๒๒๑</p>	<p>ผู้แทนพรรคเพื่อไทย... (๑) ผู้แทนพรรคเพื่อไทย... (๑)</p>
<p>๑๔.๑๗ ใ'ม (๓ ผู้แทน) ผู้แทนพรรคเพื่อไทย</p>	<p>๓๒.๑๗ ใ'ม (๑ ผู้แทน) ๔๒๑ ๑๒.๑๗ ใ'ม ผู้แทนพรรคเพื่อไทย</p>

<p>២/២៧១ ៤៩២៤ កងចក្របង្កើនចំនួនបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ ចំនួនបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌វប្បធម៌ក្នុងប្រទេសខ្មែរ (១) រដ្ឋបាលបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ រាជធានីភ្នំពេញ ១/២៧១ ៤៩២៤</p>	<p>ផ្លូវ</p>
<p>គ្រឹះស្ថានបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ខ្មែរ ក្រុមប្រឹក្សាបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ខ្មែរ រាជធានីភ្នំពេញ ១/២៧១ ៤៩២៤</p>	<p>ផ្លូវ</p>
<p>១៤២១ ២'៣ (៣ ប្រាំបី) បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ខ្មែរ</p>	<p>២៧១ ២'៣ (១ ប្រាំបី) ខាង ១៤២១ ២'៣ បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ខ្មែរ</p>

បង្កើនចំនួនបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ ០១ ប្រាំបី

<p>រដ្ឋបាលបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ខ្មែរ រាជធានីភ្នំពេញ ១/២៧១ ៤៩២៤</p>	<p>រដ្ឋបាលបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ខ្មែរ រាជធានីភ្នំពេញ ១/២៧១ ៤៩២៤</p>
<p>រដ្ឋបាលបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ខ្មែរ រាជធានីភ្នំពេញ ១/២៧១ ៤៩២៤</p>	<p>ផ្លូវ</p>
<p>១៤២១ ២'៣ (៣ ប្រាំបី) បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ខ្មែរ</p>	<p>២៧១ ២'៣ (១ ប្រាំបី) ខាង ១៤២១ ២'៣ បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ខ្មែរ</p>

<p>ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយកដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយកដ្ឋានស្ថិតិ និងស្រាវជ្រាវសេដ្ឋកិច្ច ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០២១</p>	<p>លេខ ១២៧ អនក្រ.បក រាជធានីភ្នំពេញ</p>
<p>ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយកដ្ឋានស្ថិតិ និងស្រាវជ្រាវសេដ្ឋកិច្ច ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០២១</p>	<p>លេខ ១២៧ អនក្រ.បក រាជធានីភ្នំពេញ</p>
<p>ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយកដ្ឋានស្ថិតិ និងស្រាវជ្រាវសេដ្ឋកិច្ច ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០២១</p>	<p>លេខ ១២៧ អនក្រ.បក រាជធានីភ្នំពេញ</p>
<p>១៤៩១.២'អ (២ ឬក្រសួង) អនក្រ.បក</p>	<p>២៩៩១.២'អ (១ ឬក្រសួង) រាជធានីភ្នំពេញ</p>

លេខ ១២៧ អនក្រ.បក ២០ កញ្ញា ២០២១

<p>ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយកដ្ឋានស្ថិតិ និងស្រាវជ្រាវសេដ្ឋកិច្ច ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០២១</p>	<p>លេខ ១២៧ អនក្រ.បក រាជធានីភ្នំពេញ</p>
<p>ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយកដ្ឋានស្ថិតិ និងស្រាវជ្រាវសេដ្ឋកិច្ច ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០២១</p>	<p>លេខ ១២៧ អនក្រ.បក រាជធានីភ្នំពេញ</p>
<p>ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយកដ្ឋានស្ថិតិ និងស្រាវជ្រាវសេដ្ឋកិច្ច ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០២១</p>	<p>លេខ ១២៧ អនក្រ.បក រាជធានីភ្នំពេញ</p>
<p>១៤៩១.២'អ (២ ឬក្រសួង) អនក្រ.បក</p>	<p>២៩៩១.២'អ (១ ឬក្រសួង) រាជធានីភ្នំពេញ</p>

<p>អង្គការសហប្រជាជាតិ និងមិត្តភាពអាស៊ាន ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយកដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៦ ខែ ០៧ ឆ្នាំ ២០២១</p>	<p>ផ្សេងៗ</p>
<p>ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយកដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៦ ខែ ០៧ ឆ្នាំ ២០២១</p>	<p>ផ្សេងៗ</p>
<p>ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយកដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៦ ខែ ០៧ ឆ្នាំ ២០២១</p>	<p>ផ្សេងៗ</p>
<p>ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយកដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៦ ខែ ០៧ ឆ្នាំ ២០២១</p>	<p>ផ្សេងៗ</p>
<p>១៤.១១ គ.ម (៣ ប្រាក់) រូបិយប័ណ្ណ</p>	<p>៣១.១១ គ.ម (៣ ប្រាក់) រូបិយប័ណ្ណ</p>

<p>ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយកដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៦ ខែ ០៧ ឆ្នាំ ២០២១</p>	<p>ផ្សេងៗ</p>
<p>ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយកដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៦ ខែ ០៧ ឆ្នាំ ២០២១</p>	<p>ផ្សេងៗ</p>
<p>១៤.១១ គ.ម (៣ ប្រាក់) រូបិយប័ណ្ណ</p>	<p>៣១.១១ គ.ម (៣ ប្រាក់) រូបិយប័ណ្ណ</p>

ข้อสังเกต

ของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณา

ร่าง พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่..) พ.ศ.

ที่ สท(สนช) ๐๐๐๗/๒๕๖๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐
๗ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ข้อเสนอของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ จำนวน ๒ ฉบับ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนอของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ จำนวน ๒ ฉบับ

เนื่องจากในการพิจารณาพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจำหน่ายที่ดินซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในท้องที่ตำบลคลองประเวศ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. คณะกรรมการวิสามัญได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติไว้บางประการ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้พิจารณาและมติเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ทั้ง ๒ ฉบับ นั้น

จึงส่งข้อสังเกตทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวมาแนบซึ่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๙๗ วรรคสอง

ขอแสดงความนับถือ
นางสาวสุภาวดีจิตต์ ไตรเทพพิสัย

(นางสาวสุภาวดีจิตต์ ไตรเทพพิสัย)
รองเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักงานการประมง
โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๔๗ - ๘
โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๔๘

ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาได้พิจารณาพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แล้ว
เห็นควรตั้งข้อสังเกต ดังนี้

๑. เนื่องจากได้มีแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติคำนิยามว่า “สหกรณ์” เพื่อกำหนดให้
คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือ
ซึ่งกันและกันนั้น ต้องเป็นกิจการดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์
ผู้มีสัญชาติไทย ดังนั้น เพื่อให้เหตุผลสอดคล้องกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. คณะกรรมการวิสามัญจึงเห็นควรให้มีการปรับปรุงแก้ไขเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว
ดังนี้

“เหตุผล

เนื่องจากพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน
ทำให้มีบทบัญญัติบางประการไม่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาและคุ้มครองระบบสหกรณ์ สมควรปรับปรุง
บทบัญญัติของพระราชบัญญัติดังกล่าวเพื่อการพัฒนา คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพแก่ระบบสหกรณ์
ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเพิ่มกรอบนิยามคุณสมบัติของสมาชิกสหกรณ์ การกำหนดคุณสมบัติของกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์ แห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียน
สหกรณ์เพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น กำหนดประเภท ลักษณะของสหกรณ์ วัตถุประสงค์ และขอบเขต
แห่งการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับสมาชิกสหกรณ์ของสหกรณ์ กำหนดหน้าที่
และความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เกี่ยวกับการ
การดำเนินกิจการของสหกรณ์ แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ตรวจสอบกิจการ บทบัญญัติเกี่ยวกับ
งบการเงิน และบทบัญญัติเกี่ยวกับการสอบบัญชี เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแล
สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ดำเนินการในทำนองเดียวกับสถาบันการเงินไว้เป็นการเฉพาะ
และกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เพื่อให้การพิจารณาวิจัยอุทธรณ์สะดวกเร็วยิ่งขึ้น
รวมถึงกำหนดให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดเพื่อประสิทธิภาพ
ในการกำกับดูแลกลุ่มเกษตรกร และปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราโทษให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น
จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

๒. ในการจัดทำกฎกระทรวงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดขนาด
ของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามอื่นของ
กรรมการดำเนินการสหกรณ์และผู้จัดการ การกำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการดำเนินการ
สหกรณ์ การให้กู้และการให้สินเชื่อ การรับฝากเงิน การก่อหนี้ และการสร้างภาระผูกพัน
ซึ่งรวมถึงการกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกัน การดรงเงินกองทุน การบริหารสินทรัพย์และการดำเนินทรัพย์สิน
สภาพคล่อง การฝากเงินหรือการลงทุน การกำกับดูแลด้านธรรมาภิบาล การจัดขึ้นสินทรัพย์และการเงินสำรอง
การจัดทำบัญชี การจัดทำและการเปิดเผยงบการเงิน การสอบบัญชี และการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี

การจัดเก็บ ...

๖. ในการส่งเสริมระบบสวัสดิการและคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ที่กำหนดให้ ชุมชนสหกรณ์ระดับประเทศมีอำนาจร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสรรที่ดินและการสร้างโครงสร้างของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวนั้น ในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการของนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อจัดสวัสดิการและสงเคราะห์ให้แก่สมาชิกสหกรณ์และครอบครัวนั้นจะต้องไม่ขัดกับกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๗. กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ควรเร่งพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของการกำกับดูแล ทั้งการติดตาม การรายงานข้อมูล ระบบบัญชี และบุคลากรในการกำกับดูแล สหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ โดยการวางระบบข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อให้ใช้ในการวางแผนการวิเคราะห์ และติดตามการดำเนินงาน และความเสียหายของสหกรณ์ เพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งและความเชื่อมั่น ให้กับระบบสหกรณ์

๘. กรมส่งเสริมสหกรณ์ควรศึกษาและจัดเตรียมแผนฉุกเฉินรองรับปัญหา ในกรณีที่ไม่ได้ปัญหาหลากหลายไปยังสหกรณ์อื่น รวมทั้งควรมีกรอบการประเมินและป้องกันความเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดปัญหาเชิงระบบ นอกเหนือจากการกำกับดูแลความมั่นคงของสหกรณ์แต่ละแห่ง

๙. พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้กรมส่งเสริมสหกรณ์รับผิดชอบเป็นจัดตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกรขึ้นเมื่อยังไม่พร้อมที่จะเป็นสหกรณ์ แต่ในปัจจุบันกลุ่มเกษตรกรมีจำนวนลดลงจำนวนมาก เนื่องจากมีปัญหาการดำเนินงานและการขาดแคลนเงินทุน เนื่องจากวัตถุประสงค์ตามกฎหมายสหกรณ์มุ่งเน้นที่จะคุ้มครองสหกรณ์เป็นหลัก จึงเห็นควรให้มีการส่งเสริม ช่วยเหลือ สนับสนุน ให้กลุ่มเกษตรกรที่จัดตั้งมานานให้พัฒนาปรับปรุงฐานฐานะเป็นสหกรณ์อันจะทำให้สามารถจะใช้ประโยชน์จากการมีฐานะเป็นสหกรณ์ที่จะมีบทบาทและหน้าที่ได้ตามกฎหมายเพิ่มมากขึ้น

๑๐. วัตถุประสงค์หลักในการดำเนินงานของสหกรณ์ คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิต สมาชิกสหกรณ์ให้กินดีอยู่ดีมีความสุข ซึ่งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลควรที่จะให้ความสำคัญกับการประเมินลักษณะของสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ที่ต้องคำนึงถึงผลการดำเนินงานของ สหกรณ์ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของสมาชิกเพียงใดมากกว่าที่จะคำนึงถึงผลประกอบการ ที่มุ่งเน้นแต่ผลกำไรดำเนินการด้านทรัพย์สิน รายได้ และผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น

๑๑. กรมส่งเสริมสหกรณ์มีหน้าที่ในด้านส่งเสริมสหกรณ์ และการกำกับดูแลสหกรณ์ตามหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ จึงสมควรให้ความสำคัญกับหน้าที่ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ด้านภารกิจใหม่ประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น โดยในอนาคตสมควรพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างเพิ่มเติมของกรมส่งเสริมสหกรณ์ งบประมาณ และบุคลากรให้เหมาะสมกับภารกิจในด้านภารกิจกับดูแลสหกรณ์ของนายทะเบียนสหกรณ์ เช่น การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ สำนักงานนายทะเบียนสหกรณ์ และการมีสำนักงานสหกรณ์อำเภอในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อกำกับการกำกับดูแล และส่งเสริมระบบสหกรณ์ให้มีความมั่นคงและยั่งยืน

๑๒. ในการกำหนดให้สมาชิกสหกรณ์กู้ยืมเงินสหกรณ์จากทุนเรือนหุ้นและเงินฝากของตนเอง ตามร่างมาตรา ๑๑ แก้ไขมาตรา ๔๑ เพื่อให้การบริหารงานเกี่ยวกับสถานะความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของสหกรณ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ควรกำหนดเพดานความเสี่ยงของเงินเชื่อรวมในรูปร้อยละของทุนเรือนหุ้นและเงินฝาก เช่น กำหนดให้ทำกู้ยืมเงินสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ไม่เกินร้อยละ ๘๐ ของทุนเรือนหุ้นและเงินฝากของตนเอง เป็นต้น

การจัดเก็บและรายงานข้อมูล หรือเรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องดำเนินการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ของทรัพย์สิน และสหกรณ์กรณีฉุกเฉิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ ควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในการจัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขดังกล่าวด้วย นอกจากนี้การประกาศใช้บังคับกฎกระทรวงรวมถึงระเบียบอื่น ๆ ควรให้ออกาสหกรณ์ สามารถปรับตัวให้เข้ากับหลักเกณฑ์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้กำหนดไว้

๓. ในปัจจุบันคุณสมบัติของสมาชิกสหกรณ์ได้กำหนดให้เป็นบุคคลธรรมดาซึ่งต้องบรรลุนิติภาวะนั้น อาจยังไม่สอดคล้องกับหลักการของนานาประเทศ ซึ่งต่างกำหนดให้สมาชิกสหกรณ์มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป อีกทั้งสิทธิในกฎหมายบางฉบับ เช่น กฎหมายการเลือกตั้งได้กำหนดให้สิทธิกับบุคคลที่มีอายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ได้ เป็นต้น ในภายหน้าหากระบบสหกรณ์จะมีการพัฒนาส่งเสริมในเรื่องใด ๆ แล้ว ก็สมควรจะพิจารณาในเรื่องคุณสมบัติด้านอายุเพื่อประโยชน์ต่อความก้าวหน้าของระบบสหกรณ์ต่อไป

๔. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กำหนดให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ มีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรทั้งหมดที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อพิจารณาจำนวนของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรทุกประเภทที่มีอยู่จำนวนมากกว่า ๑๒,๐๐๐ แห่ง แต่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในการสอบบัญชีและกำกับการสอบบัญชีจำนวนประมาณ ๖๐๐ คน ซึ่งอัตรากำลังดังกล่าวไม่สอดคล้องกับปริมาณงานที่มีอยู่จำนวนมาก ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุดูจุดประสงค์ตามพระราชบัญญัตินี้ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงควรได้รับการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการให้เหมาะสมและเพิ่มการจัดอัตรากำลังให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีซึ่งเป็นวิชาชีพหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการสอบบัญชีจะต้องใช้ทักษะ ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในการตรวจสอบบัญชีซึ่งจะต้องใช้ทั้งความรู้ ความเข้าใจของสมาชิกน้อย เพียงใด เพื่อให้การสอบบัญชีเป็นที่ยอมรับเชื่อถือได้และเป็นไปตามมาตรฐานทางบัญชี ประกอบกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการสอบบัญชีจะต้องปฏิบัติตามหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบสูง ดังนั้น ควรพิจารณา กำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการสอบบัญชีเป็นตำแหน่งที่ได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ ของข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อความรับผิดชอบที่เกิดขึ้น และเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้าน การตรวจสอบบัญชีของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ถือว่ามีความสำคัญต่อการป้องกันแก้ไขปัญหาการทุจริต ที่เกิดความเสียหายต่อระบบสหกรณ์

๕. ชุมชนสหกรณ์ระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศ หรือสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ที่อาจมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งต่างกัน แต่ควรที่จะสามารถเชื่อมโยงและช่วยเหลือการประกอบธุรกิจ และอำนวยความสะดวกกันไว้ เพื่อให้เกิดผลดีต่อระบบสหกรณ์ที่มุ่งเน้นในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นการสร้างความเข้มแข็งที่มีประสิทธิภาพให้กับระบบสหกรณ์และสมาชิก

๑๓. การที่ร่างมาตรา ๕ ซึ่งเพิ่มความจำเป็นวรรคห้าของมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติ
สหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมีการประชุมไม่น้อยกว่า
ปีละสี่ครั้ง นั้น มีลักษณะเป็นการกำหนดจำนวนครั้งการประชุมต่อปี โดยมีได้มีบทกำหนดโทษไว้
แต่อย่างไรก็ดี เพื่อให้การพัฒนาสหกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรัดกุมประสงค์
ที่กำหนด คณะกรรมการตระหนักถึงหน้าที่ในการจัดการประชุมให้ครบถ้วนครบถ้วนตามที่กฎหมาย
กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

ถูกต้องตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร้อยตำรวจเอกหญิง

(วิริยญา ประสพสุข)

ผู้อำนวยการสำนักการประชุม
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๓ และ พ.ศ. ๒๕๖๒
(ฉบับสมบูรณ์)

การเปรียบเทียบพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ -
พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่...) พ.ศ. ...

